

Jak się rozwieść?

Jak się rozwieść?

Psychologowie oceniają, że rozwód z małżonkiem jest jednym z najbardziej traumatycznych przeżyć w życiu dorosłego człowieka. Stąd, w każdym przypadku decyzja o rozwodzie powinna być świadoma oraz gruntownie przemyślana. Nie należy przy tym bać się sięgać po pomoc profesjonalnego pełnomocnika. Jego zadaniem jest przede wszystkim zadbanie o Twoje interesy oraz przeprowadzenie sprawy rozwodowej w sposób jak najmniej dotkliwy dla Ciebie oraz Twoich bliskich.

Polecamy Państwa uwadze ten praktyczny poradnik, w którym wyjaśnimy: **jak się rozwieść**, jak przygotować się do rozprawy rozwodowej, jakie dokumenty mogą okazać się potrzebne i ile to wszystko będzie kosztowało.

Podjąłeś decyzję o rozwodzie? Co dalej?

Zanim skierujemy sprawę rozwodową do sądu, należy się odpowiednio przygotować. Przed wniesieniem pozwu o rozwód trzeba zgromadzić dokumentację, na podstawie której sąd przeprowadzi postępowanie dowodowe.

Jeżeli małżeństwo nie posiada małoletnich dzieci, a rozwód ma nastąpić bez orzekania o winie któregoś z małżonków, wystarczy, że do pozwu załączone zostaną: skrócony odpis aktu małżeństwa oraz umowa majątkowa małżeńska (o ile została zawarta).

Jeżeli zaś małżonkowie posiadają małoletnie dzieci, oprócz dokumentów wymienionych powyżej, warto do pozwu dołączyć dokumenty pozwalające na ustalenie wysokości kosztów utrzymania wspólnych dzieci oraz wysokości żądanych alimentów. Dlatego przed wniesieniem pozwu należy zgromadzić wszelkie rachunki dotyczące bieżących wydatków na dzieci, takie jak: rachunki za media, wyżywienie, ubrania, lekarstwa, pomoce szkolne, zajęcia dodatkowe itp.

Podkreślić należy, że powyższe wyliczenia są przykładowe. Rodzaj i treść dokumentów, które powinny zostać załączone do pozwu, każdorazowo zależy od rodzaju roszczeń, jakie zostaną zgłoszone.

Pozew o rozwód

W toku postępowania rozwodowego - oprócz oczywistego wniosku o rozwiązanie małżeństwa przez rozwód oraz ustalenia sprawowania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi (jeżeli są) – sąd może rozpoznać również inne roszczenia, a mianowicie:

- ustalenie wyłącznej winy jednego z małżonków w rozkładzie pożycia,
- o ustalenie alimentów na rzecz jednego z małżonków,
- o ustalenie kontaktów z dziećmi,
- o ustalenie alimentów na rzecz małoletnich dzieci,
- o ustalenie sposobu korzystania ze wspólnego mieszkania małżonków,
- o podział majątku wspólnego małżonków.

Rozwód może zostać orzeczony, jeżeli pomiędzy małżonkami nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia, tj. pomiędzy małżonkami brak jest więzi gospodarczych, emocjonalnych i fizycznych. Są to tak zwane pozytywne przesłanki rozwodu.

Orzeczenie rozwodu nie jest natomiast możliwe, jeżeli na jego skutek miałoby ucierpieć dobro małoletnich dzieci albo rozwód byłoby sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Niedopuszczalne jest także orzeczenie rozwodu, w przypadku, gdy żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia, chyba że małżonek niewinny wyrazi na to zgodę, albo odmowa jego zgody może zostać w danych okolicznościach uznana za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego. Okoliczności wymienione powyżej to tak zwane negatywne przesłanki rozwodu.

Sąd rozpoznający sprawę w każdym przypadku dokonuje oceny, czy w konkretnej sprawie występują przesłanki negatywne orzeczenia rozwodu. W praktyce, postępowanie w zakresie ustalenia istnienia przeszkód w orzeczeniu rozwodu będzie przez sąd badane szczególnie wnikliwie, jeżeli jeden z małżonków nie wyraża zgody na rozwód. Z kolei, w razie zgodnego wniosku stron o rozwiązanie małżeństwa, sąd w celu zbadania istnienia negatywnych przesłanek rozwodowych najczęściej ogranicza się jedynie do przesłuchania stron.

Ustalenie wyłącznej winy jednego z małżonków

Orzeczenie rozwodu z wyłącznej winy jednego z małżonków daje małżonkowi niewinnemu możliwość uzyskania alimentów na swoją rzecz oraz pozbawia możliwości dochodzenia alimentów przez małżonka wyłącznie winnego rozkładowi pożycia. Dochodzenie alimentów od małżonka wyłącznie winnego będzie jednak możliwe jedynie w razie istotnego pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego.

Decydując się na złożenie pozwu rozwodowego z orzeczeniem winy należy być przygotowanym na długotrwałe postępowanie dowodowe, zmierzające do wykazania wyłącznej winy współmałżonka. Niezbędne może się okazać przesłuchanie w charakterze świadków osób najbliższych i przyjaciół. Należy jednocześnie pamiętać, że zarówno wina małżonka jak i brak winy drugiego z nich muszą być ewidentne i całkowite. Wina rozumiana jako przyczynienie się do rozkładu pożycia małżeńskiego nie jest stopniowalna. Oznacza to, że małżonek, który w 80% przyczynił się do rozstania nie zostanie uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia.

Przykład: Jan i Maria Kowalscy zawarli związek małżeński w grudniu 2005 roku, małżeństwo posiada dwoje dzieci. Małżonkowie ustalili, że Jan będzie utrzymywał rodzinę a Maria będzie wychowywała dzieci. Jan otrzymywał wysokie wynagrodzenie, jednak jego znaczną część przeznaczal na hazard i alkohol, na skutek czego rodzina wpadła w długi. Maria była wzorową matką i żoną, w dodatku starała się pomóc mężowi w wyjściu z nałogów. Pomiędzy małżonkami dochodziło do częstych kłótni i rękoczynów ze strony męża. Taki stan trwał niemal od początku małżeństwa. W 2018 roku Maria złożyła pozew o rozwód z wyłącznej winy męża.

W opisanej sytuacji wina męża jest niezaprzeczalna, wobec czego sąd orzeknie rozwód małżonków z wyłącznej winy Jana Kowalskiego. Gdyby natomiast w trakcie procesu wyszło na jaw, że Maria dopuściła się zdrady małżeńskiej, a kłótnie małżonków kończyły się wzajemnymi rękoczynami orzeczenie rozwodu z wyłącznej winy Jana nie byłoby możliwe.

Zaznaczyć należy, że istnieje też możliwość orzeczenia rozwodu bez orzekania o winie któregoś z małżonków. W takiej sytuacji nie będzie konieczności przeprowadzania wyczerpującego postępowania dowodowego, a orzeczenie o rozwodzie może nastąpić już na

pierwszej rozprawie. Dodatkowo, w takim przypadku sąd zwróci małżonkowi, który wniósł o rozwód połowę opłaty od pozwu.

Alimenty na rzecz jednego z małżonków

Przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego przewidują możliwość zasądzenia alimentów na rzecz jednego z małżonków, bez konieczności ustalania winy drugiego z nich, jak i na rzecz małżonka współwinnego.

Sąd rozpoznając roszczenie o zasądzenie alimentów będzie badał czy (i) żądanie zostało wywiedzione przez osobę uprawnioną, tj. czy alimentów nie żąda małżonek wyłącznie winny rozkładowi pożycia oraz czy (ii) małżonek żądający alimentów znalazł się w niedostatku tj. nie jest w stanie własnymi siłami zaspokoić swoich potrzeb.

Jeśli żądanie zasądzenia alimentów zostanie zgłoszone w pozwie o rozwód, pierwszą okoliczność sąd ustali najprawdopodobniej w oparciu o zeznania świadków i stron postępowania. Następnie, sąd będzie badał czy małżonek, który wnosi o zasądzenie alimentów znajduje się w niedostatku oraz jaka wysokość alimentów będzie adekwatna z uwagi na jego usprawiedliwione potrzeby oraz możliwości zarobkowe i majątkowe małżonka zobowiązanego.

W celu wykazania swoich usprawiedliwionych potrzeb konieczne będzie przedstawienie w sądzie wykazu majątku osobistego (niewchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków), wysokości osiągniętych dochodów oraz wysokości kosztów swojego utrzymania. Natomiast w celu wykazania możliwości zarobkowych i majątkowych małżonka zobowiązanego, koniecznym może okazać się złożenie wniosku o zobowiązanie go przez sąd do złożenia odpowiedniej dokumentacji np. wykazu majątku osobistego, rozliczenia podatkowego za poprzedni rok itp.

Obowiązek płacenia alimentów małżonkowi rozwiedzionemu wygasa każdorazowo w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jeżeli jednak zobowiązanym do dostarczania środków utrzymania jest małżonek, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, jego obowiązek wygaśnie z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu.

Kontakty z dziećmi

Tytułowe zagadnienie stanowi w praktyce największą - przysłowiową - „kość niezgody” pomiędzy rozwodzącymi się małżonkami. Brak porozumienia stron w kwestii kontaktów z dziećmi, a także wysokości alimentów na nie, powoduje przedłużenie postępowania sądowego.

Dobłą praktyką rozwodzających się małżonków jest wspólne ustalenie sposobu wykonywania kontaktów z dziećmi zanim pozew o rozwód trafi do sądu. Warto sporządzić pisemne porozumienie rodzicielskie ustalające częstotliwość oraz sposób kontaktowania się z dziećmi małżonka niemieszkającego wspólnie z nimi. W porozumieniu takim można określić które dni dzieci spędzą u rodzica, czy też ustalić podział opieki nad nimi w święta i wakacje. Co prawda, porozumienie rodzicielskie nie będzie wiążące dla sądu, jednak w praktyce w znacznej większości spraw, dla uniknięcia przewlekłości postępowania, sądy orzekają zgodnie z wolą stron wyrażoną w tym porozumieniu.

Alimenty na rzecz dzieci

Nie mniej problemów niż ustalenie kontaktów z dziećmi, rodzi zagadnienie wysokości alimentów na rzecz wspólnych dzieci rozwodzających się małżonków.

Ustalając alimenty na rzecz małoletnich dzieci sąd bada uzasadnione potrzeby dzieci, tj. wysokość miesięcznych kosztów ich utrzymania, na które składają się m. in.: koszty wyżywienia, koszty eksploatacyjne lokalu, ubrań, pomocy szkolnych, zajęć dodatkowych itp. Wysokość zasądzonych alimentów obliczana jest przy uwzględnieniu założenia, że co do zasady oboje rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie i wychowanie dzieci w równym stopniu. Sformułowanie „co do zasady” nie jest przypadkowe, gdyż istnieją wyjątkowe sytuacje, w których sąd obciąży jednego z rodziców obowiązkiem alimentacyjnym w stopniu wyższym. Przykładowo, sąd może stwierdzić, że jeden z rodziców zobowiązany jest do zaspokojenia materialnych potrzeb dzieci w 75% podczas, gdy drugi będzie zobowiązany do partycypowania w utrzymaniu dzieci jedynie w 25%.

Wspomnieć należy także, że ustalając kwotę alimentów, sąd każdorazowo bierze pod uwagę możliwości zarobkowe i majątkowe rodzica zobowiązanego do ich uiszczania.

Przed wniesieniem pozwu o rozwód, w którym strona wnosi o zasądzenie alimentów na rzecz małoletnich dzieci, należy sporządzić zestawienie kosztów dzieci, a następnie poprzeć je dowodami w formie rachunków za media czy też paragonów ze sklepów.

Przykład: Rozwodzące się małżeństwo posiada 11 – letnią córkę. Mąż wyprowadził się z domu, córka mieszka z matką, która samodzielnie reguluje wszystkie opłaty. Mąż zarabia 8 000,00 zł, a żona 6 000,00 zł miesięcznie.

<i>Tytuł kosztu</i>	<i>Koszt całkowity</i>	<i>Miesięczny koszt utrzymania córki</i>
<i>Opłaty za mieszkanie (czynsz, media itp.)</i>	<i>700,00 zł miesięcznie</i>	<i>350,00 zł (50% wszystkich opłat)</i>
<i>wyżywienie</i>	<i>500,00 zł miesięcznie</i>	<i>500,00 zł</i>
<i>podręczniki i pomoce szkolne</i>	<i>1200,00 zł rocznie</i>	<i>100,00 zł</i>
<i>zajęcia dodatkowe j. angielski</i>	<i>300,00 zł miesięcznie</i>	<i>300,00 zł</i>
<i>ubrania</i>	<i>1200,00 zł rocznie</i>	<i>100,00 zł</i>

<i>Wizyty u lekarzy i lekarstwa</i>	<i>600,00 zł rocznie</i>	<i>50,00 zł</i>
<i>Telefon komórkowy</i>	<i>50,00 zł miesięcznie</i>	<i>50,00 zł</i>
<i>Środki czystości</i>	<i>50,00 zł miesięcznie</i>	<i>50,00 zł</i>
RAZEM		1 500,00 zł

We wskazanym przykładzie miesięczny koszt utrzymania córki wynosi 1 500,00 zł, zakładając, że udział rodziców w utrzymaniu dziecka jest równy, alimenty na rzecz małoletniej powinny wynieść 750,00 zł.

Ustalenie sposobu korzystania ze wspólnego mieszkania

Jeżeli rozwodzący się małżonkowie zamieszkują wspólnie, sąd w wyroku rozwodowym orzeka także o sposobie korzystania z tego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania małżonków po rozwodzie. Sąd wskaże z jakiej części mieszkania będzie mógł korzystać wyłącznie mąż, a z jakiej - żona oraz jaka część (np. kuchnia, przedpokój) będzie wspólna.

Natomiast, w wyjątkowych przypadkach, gdy jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może – na wniosek strony - nakazać jego eksmisję ze wspólnego mieszkania.

Podział majątku wspólnego małżonków

Kolejnym z roszczeń, które można zgłosić w pozwie o rozwód jest wniosek o podział majątku wspólnego małżonków. Sąd orzekający rozwód może dokonać podziału majątku wspólnego małżonków, jeżeli:

- ⇒ jedno z małżonków wystąpi z takim wnioskiem,
- ⇒ przeprowadzenie tego podziału nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu rozwodowym.

Dokonanie podziału majątku wspólnego w toku postępowania rozwodowego jest zatem możliwe, o ile między małżonkami nie istnieje spór co do składu majątku, sposobu jego podziału oraz co do wysokości udziałów. Jeżeli natomiast małżonkowie nie dojdą do porozumienia w sprawie podziału majątku, sąd taki wniosek oddali.

Wniosek o podział majątku wspólnego wyrażony w pozwie o rozwód podlega dodatkowej opłacie, która wynosi 1 000,00 zł.

Dokonanie podziału majątku wspólnego małżonków, przed orzeczeniem rozwodu, co do zasady nie jest możliwe. Jeśli nie udało się przeprowadzić podziału majątku w toku postępowania rozwodowego, podziału takiego dokonuje się już po uprawomocnieniu wyroku rozwodowego, w odrębnym postępowaniu przed sądem rejonowym właściwym dla miejsca położenia majątku.

Postępowanie sądowe - co Cię czeka?

Postępowanie sądowe, w zależności od stopnia skomplikowania sprawy oraz zgłoszonych żądań może toczyć się od pół roku do nawet kilku lat. Sprawy nieskomplikowane, w których małżonkowie są zgodni co do kluczowych kwestii oraz nie żądają orzekania o winie rozkładu pożycia, mogą zakończyć się na jednym posiedzeniu.

Niezależnie jednak od powyższego, sąd w każdym przypadku przeprowadzi dowód z przesłuchania stron, w celu ustalenia czy w danej sprawie zachodzą przesłanki pozytywne oraz czy brak jest przesłanek negatywnych orzeczenia rozwodu. Nie obędzie się zatem bez osobistego stawiennictwa w sądzie.

Właściwość sądu i opłaty

Pozew o rozwód należy złożyć do sądu okręgowego właściwego dla ostatniego miejsca zamieszkania małżonków, jeżeli choć jedno z nich nadal mieszka lub stale przebywa na terenie właściwości tego sądu. Jeżeli natomiast oboje małżonkowie zmienili miejsce zamieszkania, sądem właściwym będzie sąd okręgowy właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania pozwanego. Jeżeli w dalszym ciągu nie można ustalić właściwości sądu, sądem właściwym będzie sąd okręgowy miejsca zamieszkania powoda.

Przykład: Ostatnim miejscem zamieszkania rozwodzących się małżonków była Warszawa – Śródmieście, mąż wyprowadził się z mieszkania, ale żona nadal w nim mieszka – sądem właściwym do rozpoznania sprawy o rozwód będzie Sąd Okręgowy w Warszawie.

Jeżeli natomiast małżonkowie zamieszkujący ostatnio w Warszawie, wyprowadzili się – żona do Gdańska, a mąż do Poznania – sądem właściwym, będzie odpowiednio Sąd Okręgowy w Gdańsku – jeżeli powodem będzie mąż lub Sąd Okręgowy w Poznaniu – jeżeli powodem będzie żona.

Gdyby natomiast żona wyprowadziła się do Londynu, a mąż do Poznania – sądem właściwym do rozpoznania sprawy rozwodowej bez względu na miejsce zamieszkania pozwanego będzie Sąd Okręgowy w Poznaniu.

Opłata od pozwu o rozwód jest stała i wynosi 600,00 zł. Trzeba pamiętać jednak, że w razie zgłoszenia w pozwie rozwodowym dodatkowych roszczeń, np. wniosku o podział majątku wspólnego małżonków lub zabezpieczenia kontaktów z dziećmi, opłata odpowiednio wzrośnie.

KANCELARIA ADWOKATÓW

WENUS LOMPERTA ZEMBEK

Adres:

ul. Smulikowskiego 5, lok.5
00-389 Warszawa

Kontakt:

biuro@wlzkancelaria.pl
+ 48 507 019 003

www.wlzkancelaria.pl